

DAVENING: MAKING IT REAL

Background

We are dealing with great people at a moment of extreme importance. The great master and teacher of Klal Yisroel is about to leave this earth. This conversation is his parting message to his students and to Yisroel. Yet when his students ask him for a *brocha* he responds with a perplexing answer, “It should be the will of HASHEM that you should fear Him as you fear man,” to which his students responded: “And that is all?”

Questions

What were the students asking their Rebbe, and what did Rebbe Yochanan Ben Zackai mean by his answer?

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כח/ב

וכשחלה רבי יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו, כיון שראה אותם התחיל לבכות אמרו לו תלמידיו נר ישראל עמוד הימיני פטיש החזק מפני מה אתה בוכה אמר להם אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכין אותי שהיום כאן ומחר בקבר שאם כועס עלי אין כעסו כעס עולם ואם אוסרני אין איסורו איסור עולם ואם ממיתני אין מיתתו מיתת עולם ואני יכול לפייסו בדברים ולשחדו בממון אף על פי כן הייתי בוכה ועכשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים שאם כועס עלי כעסו כעס עולם ואם אוסרני איסורו איסור עולם ואם ממיתני מיתתו מיתת עולם ואיני יכול לפייסו בדברים ולא לשחדו בממון ולא עוד אלא שיש לפני שני דרכים אחת של גן עדן ואחת של גיהנם ואיני יודע באיזו מוליכים אותי ולא אבכה אמרו לו רבינו ברכנו אמר להם יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם אמרו לו תלמידיו עד כאן אמר להם ולואי תדעו כשאדם עובר עבירה אומר שלא יראני אדם בשעת פטירתו אמר להם פנו כלים מפני הטומאה והכיניו כסא לחזקיהו מלך יהודה שבא

In the time of the Second Temple, Rabbi Yochanon Ben Zakai was the leader and senior sage in the Israel and at the end of his days. To his doorstep came all issues of the Jewish people, and to his address came all problems.

Talmud, Brachos 28B - *When Rabbi Yochanon Ben Zakai fell ill, his students (all great leaders in their own right) gathered to visit him. When he recognized that they had come to bid him farewell, he began to cry. His students said to him, “Great sage, light of Israel, why are you crying?” He responded, “If I were being taken for judgment in front of a king of flesh and blood who is here today and gone tomorrow, whose anger is temporal and power is limited, I would cry from fear of the judgment. Now I am being taken in front of the King of Kings, the Holy One Blessed be He, Who lives forever and is all-powerful. If He is angry with me, that anger will last forever. Shouldn’t I cry? And even more, there are two paths in front of me: one leading to Gan Eden and one leading to Gehinom, and I do not know which road they will take me on. Shouldn’t I cry?”*